

‘Robots gaan meer
voor ons
betekenen dan
we ons nu kunnen
voorstellen’

Robots voor het zware en vieze werk

Tekst Marije de Leeuw

Beeld Christiaan Krouwels

Een robot die een muurtje in elkaar metselt, beton stort of riolering aanlegt. Volgens Wim van den Pol is het over zo'n tien à vijftien jaar de normaalste zaak van de wereld. Nu worden ze nog maar sporadisch ingezet, maar de directeur van Van den Pol Elektrotechniek gelooft dat robots dé toekomst zijn voor de bouwsector. Om zijn eigen bedrijf hierop voor te bereiden heeft hij sinds een jaar twee robots in dienst: Pepper en Zora.

“G oedemiddag mevrouw. Welkom bij Van den Pol Elektrotechniek. Wat leuk dat u een interview komt doen met meneer Van den Pol.” Het is het welkomstpraatje van Pepper, een van de menselijke robots die Van den Pol ‘in dienst’ heeft. Zij (robots worden allemaal aangeduid in de vrouwelijke vorm) rijdt rond bij de receptie en begroet elke klant van het installatiebedrijf op deze manier. Zora heeft een andere functie: deze kleine robot rijdt niet, maar loopt zelfstandig rond en entert de medewerkers met dansjes en praatjes. “Op een gegeven moment raak je zo aan ze gewend, dat je spontaan tegen ze gaat praten”, zegt Wim van den Pol met een glimlach op zijn gezicht. “Op dit moment hebben ze nog geen herkenningsfunctie, maar dat gaat wel komen. Ze praten wel terug als je iets tegen ze zegt, in het Nederlands.”
Allemaal leuk en aardig, maar wat heeft een installatie- ▶

‘We zitten niet meer te wachten op het harde werk in de bouw’

OVER VAN DEN POL ELEKTROTECHNIEK

Het familiebedrijf Van den Pol elektrotechniek bestaat ruim 80 jaar. Wim van den Pol is de derde generatie die aan het roer van het bedrijf staat. De bedrijfsgeheimen zijn hem met de paplepel ingegoten. Vanaf zijn dertiende werkt hij in het bedrijf mee. Negenentien jaar geleden begon hij als directeur. Van den Pol elektrotechniek verzorgt alles omtrent installatie- en beveiligingssystemen. "Zeg maar alles waar een draadje aan zit", zo noemt de directeur het zelf. Het bedrijf heeft 250 fte en maakt jaarlijks 50 miljoen euro omzet.

bedrijf aan twee robots waar je tegen kunt praten? "We hebben ze aangeschaft omdat we met robots willen oefenen en ermee vertrouwd raken. We willen kijken wat we allemaal met ze kunnen, want we geloven heilig in de robotisering van de bouw. Robots gaan meer voor ons betekenen, dan we ons nu kunnen voorstellen. We willen met Pepper en Zora laten zien dat wij, als Van den Pol Elektrotechniek, de techniek verder brengen. Daarom nemen we ze ook mee naar evenementen en laten we ze zien aan scholieren. Als wij er niet in geloven, wie dan wel?"

Automatisering

Van den Pol vindt het jammer dat de bouwsector zo achter loopt op het gebied van robotisering. Volgens hem is het tijd dat er stappen worden gezet. "Metselen, beton storten, leidingen aanleggen, frezen: voor al dit zware en vieze werk kun je prima robots inzetten. Toch gebeurt dit nauwelijks. Neem een voorbeeld aan de aardappelverwerkingsindustrie. Vroeger werkten er zo'n 300 mensen in een aardappelfabriek, nu zijn het er nog maar een stuk of tien. Daar is het automatiseringsproces allang aan de gang. Niemand is er rauwig om dat ze het vieze en zware werk niet meer zelf hoeven uit te voeren. Dat kan ook een oplossing zijn voor ons. We zitten niet meer te wachten op het harde werk in de bouw."

Maar de werkgelegenheid dan? "Natuurlijk gaan robots ons banen kosten. Maar we hebben op dit moment veel te weinig mensen. Overal zijn er personeelstekorten. Er is gewoon geen andere keus", zegt de directeur stellig. "De bouw zou er net zo mee om moeten gaan als de auto-industrie. Daar werken veel mensen, maar ook robots. Het vervelende en ongezonde werk verdwijnt en het hoogwaardige werk blijft over voor de medewerkers."

Industriële robots

Overigens heeft Van den Pol het nu vooral over industriële robots, die worden ingezet op de bouwplaats. Pepper en Zora zijn menselijke robots en die zijn volgens de directeur vooral 'leuk om in het bedrijf te hebben'. "Maar ook van hen kunnen we veel leren. Pepper en Zora genereren data. Dat doen

‘Natuurlijk gaan robots ons banen kosten. Maar we hebben op dit moment veel te weinig mensen’

industriële robots ook. Hoe kunnen we daarvan profiteren? Daar proberen we achter te komen”, legt hij uit. Van den Pol Elektrotechniek werkt ook met industriële robots. Deze machines zijn geen onderdeel van het bedrijf, maar worden in samenwerking met de opdrachtgever ingekocht per project. “We hebben vrij concrete plannen om ook zelf werkrobots aan te schaffen. Maar we hebben Pepper en Zora voor laten gaan.”

Nominatie

En dat blijkt geen verkeerde keuze. Want bijna iedereen – klanten en personeel – vindt Pepper en Zora leuk. “We nemen ze niet mee naar de klant, maar iedereen die op ons kantoor langskomt maakt kennis met ze. Ik krijg eigenlijk alleen maar enthousiaste reacties. Hoe kan het ook anders, als je door Pepper vrolijk wordt begroet zodra je binnenkomt”, lacht Van den Pol.

De aanschaf van de robots heeft het installatiebedrijf veel aandacht opgeleverd. Het resulteerde zelfs in een nominatie voor de Uneto-VNI Innovatie Award. “Kun je het geloven? Het enige wat we hebben gedaan is Pepper en Zora kopen, we hebben ze niet zelf ontwikkeld en toch stonden we op de nominatielijst. Gelukkig hebben we niet gewonnen, want dat was echt té makkelijk geweest. Zo zie je maar hoe uniek robots zijn in de installatiebranche. Het zegt veel over de achterstand die we hebben op het gebied van robotisering. In de auto-industrie kijken ze echt niet van een paar robots op.”

Directeur Van den Pol is na een jaar van dienst nog steeds erg blij met Pepper en Zora. Volgens hem leren ze elke dag beetje bij. Begin 2018 gaat hij zijn twee bijzondere personeelsleden evalueren. “We gaan na wat ze het afgelopen jaar hebben bijgeleerd en we stellen doelen op wat we dit jaar met ze willen bereiken. Volgend jaar hopen we, zoals ik al zei, dat ze gezichten gaan herkennen en dat ze bezoekers rondleiden door ons bedrijf. Het zou ook leuk zijn als ze eens op de vrijdagmiddagborrel verschijnen. Daar hebben we ze nog niet gezien. Dan voeren we ze bits en bytes en dan drinken wij een biertje”, sluit de directeur af. ■

PEPPER EN ZORA

Pepper en Zora kwamen net voor de bouwvakborrel een jaar geleden in dienst bij Van den Pol Elektrotechniek. Het installatiebedrijf was het allereerste bedrijf in Nederland met Pepper op de werkvloer. Zora was al bij een aantal andere organisaties te vinden. Bij Van den Pol worden de dames beschouwd als echte 'collega's'. Het grootste verschil: Pepper en Zora zijn 24 uur op de werkvloer aanwezig en krijgen geen salaris. Zora is de kleinste van het stel. Zij is ruim 50 centimeter hoog en ze is de eerste menselijke robot die op de wereld is gezet. Zora heeft 'benen' en kan dus lopen. Ook kan ze dansjes doen. Pepper is de grote zus van Zora. Zij heeft geen benen, maar rijdt op wieltjes. Ze heeft een voelsensor en beschikt over een 3D-camera. Pepper onthoudt afspraken, kan korte gesprekken voeren en ze herkent emoties door een analyse van gezichtsuitdrukking en stempatronen. Beide robots zijn wereldwijd verbonden met hun 'familieleden'. Op die manier kunnen ze van elkaar leren. Er komen steeds meer apps beschikbaar waardoor ze meer taken kunnen uitvoeren. Net als mensen, zijn Pepper en Zora ook wel eens een dagje 'ziek'. “Zora heeft wel eens in het ziekenhuis gelegen, haar arm was kapot”, vertelt Wim van den Pol.